

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola s materskou školou, Skalité - Kudlov č. 781
4. Názov projektu	Cesta k úspechu cez rozvoj kompetencií žiakov ZŠ s MŠ Skalité - Kudlov
5. Kód projektu ITMS2014+	312011Q897
6. Názov pedagogického klubu	Klub prírodovedných predmetov
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	24.03.2021
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola s materskou školou, Skalité - Kudlov č. 781
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Gabriela Tomicová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.zskskalite.edupage.org

11. Manažérske zhrnutie:

Krátka anotácia – Učebné štýly žiakov - jeden z hlavných činiteľov pri úlohách rozvíjajúcich matematickú a prírodovednú gramotnosť.

Kľúčové slová – Klasifikácia učebných štýlov, ich charakteristika

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Učebné štýly patria k dôležitým článkom edukácie. Učenie sa podľa prevahy či uprednostňovania zmyslového vnímania poznali učitelia pred mnohými desaťročiami. Pozorovali, že niektorí žiaci sú pri učení hlbavejší, iným stačí zbežný pohľad na informácie. V školách sa začalo zdôrazňovať učenie žiakov tak, aby to vyhovovalo ich potrebám. S rastom pedagogických a psychologických poznatkov, ale aj so zvyšujúcimi sa nárokmi na edukáciu a jej výsledky, sa učebným štýlom začala venovať väčšia pozornosť, začali sa v edukačnej praxi viac doceňovať. I. Turek (2008) pripomína, že jeden žiak sa najlepšie učí, keď má možnosť komunikovať s učiteľom alebo so spolužiakmi. Iný sa učí tak, že učivo „kopíruje do pamäti“, osvojí si ho, avšak nemusí mu rozumieť. Ďalší sa učí tak, že v učive hľadá kľúčové prvky, má záujem pochopiť podstatu, od ktorej sa potom odvíja jeho ďalšie učenie. Niektorý žiak by bol v triede najradšej s učiteľom sám, inému vyhovuje učenie sa v kolektíve.

Edukácia a učebné štýly

Každý má osobné preferencie, uprednostňuje vlastný štýl učenia sa nových vecí. V literatúre sa vyskytujú pojmy **kognitívny štýl** a **učebný štýl**. I. Turek (2008, s. 83): „Kognitívny štýl je spôsob, ktorý človek preferuje pri prijímaní a spracúvaní informácií. Je prevažne vrodený, ťažko sa mení a je len v minimálnej miere viazaný na obsah. Učebný štýl je súhrn postupov, ktoré jednotlivec v určitom období preferuje pri učení sa. Vyvíja sa z vrodeného základu, ale v priebehu života sa mení a zdokonaľuje... Človek si spravidla svoje štýly učenia neuvedomuje, systematicky ich neanalyzuje, premyslene nezlepšuje...“

Učebné štýly

Problematika učebných štýlov je dosť náročná, prelínajú sa v nej rôzne názory, kategorizovanie

a pod. V príspevku sa sústreďujeme na vybrané skupiny učebných štýlov, ktorých doceňovanie v reálnej edukačnej praxi môže pôsobiť na kvalitu a výsledky edukácie. Žiaci by boli v školách spokojnejší, keby sa mohli učiť tak, ako im to vyhovuje, keby mali učiteľia pochopenie pre ich štýly učenia sa. V edukačnej praxi sú najviac uplatňované a využívané učebné štýly podľa zmyslových preferencií, podľa toho, ktorý zmysel pri učení žiak preferuje.

Tieto učebné štýly sú známe pod akronymom VARK:

- Visual = vizuálny – zrkový typ.
- Aural = auditívny – sluchový typ.
- Read/write = čítať, písať – verbálny, slovný typ.
- Kinestetika = kinestetický – pohybový typ.

Žiaci, preferujúci pri učení zrak sa najlepšie učia, ak môžu učivo vnímať v obrazovej podobe – obrazy, grafy, schémy, modely. Vyhovuje im PowerPointová prezentácia a pod. Niekedy počas vyučovania sa vyjadria: „Už vidím, o čo ide“. G. Dryden a J. Vos (2003, s. 355) hovoria, že ak zrkovému typu prečítame v reštaurácii jedálny lístok, radšej ho zoberú do svojich rúk a opätovne si ho prečítajú. Spolužiakom učivo najradšej vysvetľujú a objasňujú náčrtom schém alebo pojmovými mapami. Vyhovuje im aj čítanie a zapisovanie, pričom jeho súčasťou je napr. zvyrazňovanie v texte. Vo veciach majú najradšej poriadok – uložené knihy, zošity. Svoju preferenciu niekedy prejavia aj štylizáciou, napr. „Pozrieme sa ako to vonia,“, „Pozri, aká dobrá hudba.“

Žiaci preferujúci pri učení sluch sa najlepšie učia, ak môžu počúvať a komunikovať, pretože čo počujú, si dobre zapamätajú. Učia sa nielen z priameho slova učiteľa, ale aj využívaním rôznej multimediálnej techniky, z rozhovorov so žiakmi. Počas prednášok, vysvetľovania sa vedú dobre sústrediť. Naučené učivo si najradšej nahlas opakujú. Vyhovuje im, ak sa na vyučovacích hodinách čo najviac beseduje, ak sa využíva brainstorming a pod. Pri učení im pomáha, ak učiteľ z času na čas povie napr. „Toto je v dnešnom učive podstatné, sústreďte sa!“

Žiaci preferujúci pri učení zrak a slovo sa najradšej a najlepšie učia, ak pracujú s písaným textom. To, čo si prečítali, si dobre pamätajú, do pamäti si dokážu „nafotografovať“ strany alebo aj viac strán knihy. Vyhovuje im, ak sa môžu učiť písaním textov, grafov, pojmových máp a pod.

Žiaci preferujúci pri učení pohyb sa dobre učia vtedy, keď nemusia nečinne sedieť, ale môžu vykonávať istú činnosť, pohyb, napr. manipulovať s pomôckami, pomáhať učiteľovi pri ich prezentácii a pod. Pre svoju pohybovú aktivitu sú učiteľmi občas napomínaní. Žiaci využívajúci kinestetiku, sa učia zo skúseností, učia sa tým, že niečo robia, doceňujú vlastné skúsenosti viac ako skúsenosti druhých. V súčasnosti sú títo žiaci v porovnaní s tzv. klasickým vyučovaním spokojnejší, vyučovanie im vyhovuje, pretože môžu využívať počítač a rôznu techniku.

Druhy inteligencie a odvodené učebné štýly podľa H. Gardnera (2011)

Jazyková inteligencia - jazykový učebný štýl

Žiak rád číta, počúva, píše rôzne texty, obľubuje slovné hry, bez väčších problémov si zapamätá prečítané a počuté, cíti sa „ako ryba vo vode“, ak môže čosi vysvetľovať, o niečom hovoriť a pod. Je pre neho typická takmer bezproblémová komunikácia. Žiaci s touto inteligenciou si ľahšie pamätajú učivo a rýchlejšie sa učia cudzie jazyky.

Využitie štýlu: Umožniť žiakovi prejavil' sa, napr. viesť v triede hry, dramatizáciu, dať mu priestor na opakovanie učiva tým, že bude „dovysvetľovať učivo“, viesť besedy (beseda ako vyučovacia metóda), byť členom redakčnej rady triedneho alebo školského časopisu atď.

Logicko-matematická inteligencia – logicko-matematický štýl

Žiak má rozvinuté abstraktné myslenie, rád počíta, hľadá vzťahy medzi predmetmi a javmi, rád rieši problémy, hlavolamy, sudoku, experimentuje s číslami, rád si robí prehľadné poznámky. Žiaci s touto inteligenciou uplatňujú logické myslenie, rozumejú vzťahom a vzájomným súvislostiam medzi informáciami.

Využitie štýlu: Stimulovať žiaka pri riešení rôznych problémov, viesť ho k analýze a interpretácii údajov, dávať priestor jeho intuícii, zapájať do rôznych organizátorských prác v triede atď. Žiaci radi diskutujú, preto im treba dávať príležitosť na dokazovanie, vysvetľovanie vzťahov a súvislostí v učení.

Priestorová inteligencia – priestorový štýl

Žiak „myslí v obrazoch“, rád kreslí a graficky znázorňuje počuté a videné, má sklon k metaforickému vyjadrovaniu sa, rád pracuje s mapami, do činnosti zapája viac zmyslov, nie je pohotový vyjadrovať sa rečou.

Využitie štýlu: Umožniť mu pracovať s „ilustráciami“ (graficky si pomáhať pri učení sa).

vizualizovať úlohy, žiakovi pomáha mimika učiteľa, umožniť fotografovať, zhotovovať videá atď.

Hudobná inteligencia – hudobný štýl

Žiak má zmysel pre rytmus, intonáciu, hudbu a s ňou súvisiace aspekty vníma emocionálne. Môže mať však problémy v iných predmetoch.

Využitie štýlu: Vo vyučovaní dať žiakovi možnosti uplatniť svoj štýl, napr. umožniť mu napísanie slohovej práce v štýle známej hudobnej skladby, využívať vedomosti z hudby v iných predmetoch – medzipredmetové vzťahy, komponovanie hudby pomocou počítača, umožniť žiakovi byť v kontakte s hudbou v ostatných predmetoch (napr. fyzika – chvenie ladičky).

Pohybová, kinestetická inteligencia – kinestetický štýl

Žiak je spravidla charakterizovaný ako neposedný, neporiadny. Najlepšie mu vyhovuje, ak môže byť „v pohybe“. I. Turek (2008, s. 93) píše, že „na školskej stoličke sa cíti ako väzeň“. Rád manipuluje s predmetmi, radšej čosi urobí, ako rozpráva (napr. na fyzike radšej zapojí elektrický obvod, ale už menej rád o tom hovorí), sleduje dianie okolo seba a pohotovo sa zapája do aktivít žiakov.

Využitie štýlu: Žiakovi by mal učiteľ umožniť, aby do učenia zapojil svoju aktivitu, napr. prácu s modelmi, ich zostavovanie, prácu na projekte, opis rôznych činností alebo činnosti strojov a pod. Žiak by mal mať možnosť prejavovať svoju inteligenciu v rôznych športových činnostiach alebo v rôznych záujmových krúžkoch.

Interpersonálna inteligencia – interpersonálny štýl

Žiak rád komunikuje, ľahko nadväzuje kontakty, má veľa priateľov, radšej pracuje v skupine ako sám, vyhovuje mu byť mediátorom skupiny atď.

Využitie štýlu: Počas vyučovania umožniť žiakovi spoluprácu s ostatnými žiakmi (skupinové vyučovanie), umožniť žiakovi „doučať spolužiakov“, poveriť ho zastupovaním triedy v školskom parlamente a pod.

Intrapersonálna inteligencia – intrapersonálny štýl

Žiak je pravým opakom predchádzajúcej inteligencie. Je zameraný „sám na seba“, zvykne sa o ňom hovoriť, že je samotár, úlohy plní zodpovedne, najradšej sa učí sám, dokáže sa sebamotivovať, môže mať snahu odlíšiť sa od ostatných, má svoje ciele atď.

Využitie štýlu: Umožniť žiakovi, aby sa učil tak, ako mu vyhovuje, vytvoriť mu priestor na vlastnú sebarealizáciu – čo som sa naučil, čo viem, čo musím ešte urobiť atď. Od učiteľa sa očakáva, aby so žiakom viedol rozhovory, aby ho stimuloval do primeranej spolupráce so spolužiakmi a pod.

Prírodná inteligencia – prírodný štýl

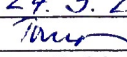
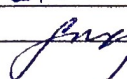
Žiak je zviazaný s prírodou. V centre jeho života je príroda, zvieratá, a s tým spojené environmentálne a ekologické cítenie. Hľadá súvislosti medzi tým, čo sa učí a prírodou, okolitým prostredím a pod.

Využitie štýlu: Žiakovi má byť umožnené, aby svoj záujem, vedomosti a vzťah k prírode mohol využívať nielen v biológii, botanike či zoológii, ale vo všetkých predmetoch (napr. chémia – chemický priemysel a dopad na prírodu, matematika – výpočty týkajúce sa zvierat – prírastky, úbytky a pod.). Ideálne je, ak sa môžu v triede alebo v škole starať napr. o rastliny, akvárium.

Diskusia: Učitelia vzájomne diskutovali a vymieňali si názory z vlastnej skúsenosti a využívanie rôznych učebných štýlov.

- **Záver a odporúčania:**

Učitelia by mali rešpektovať žiakov podľa toho, ktoré zmyslové preferencie sú u nich dominujúce a uľahčiť im ľahšie zvládať vyučovací proces a ich vlastné učenie sa. Problematika učebných štýlov žiakov je veľmi významná pre riadenie vyučovacieho procesu. Zrejme každý čitateľ pochopil, že nejde len o teoretickú oblasť, ale o oblasť, ktorá má veľký vplyv na učebné výsledky žiakov. Žiaci si skutočne zaslúžia, aby sme im rozumeli a na základe toho aj riadili vyučovanie a uľahčili im učenie sa.

13. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Gabriela Tomicová
14. Dátum	24. 3. 2021
15. Podpis	
16. Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Lubica Serafinová
17. Dátum	24. 3. 2021
18. Podpis	

Základná škola
s materskou školou
Skalité - Kudlov č. 1
023 14 Skalité